

OBJAŚNIĆ SIĘ (28) *vb pf*

się (19), się (9).

o *prawdopodobnie jasne* (tak w ob-); a *jasne* (w tym 1 r. błędne znakowanie).

inf objaśnić się (6). ◇ *fut* 3 sg objaśni się (5). ◇ 3 *pl* objaśnią się (1). ◇ *imp* 2 sg objaśni się (1). ◇ 3 *pl* niech objaśnią się (1). ◇ *praet* 3 sg *m* objaśnił się (1). *f* objaśniła się (3). *n* objaśniło się (3). ◇ *plusq* 3 sg *f* była się objaśniła (1). ◇ *con* 3 sg *m* by się objaśnił (1). *f* by się objaśniła (1). *n* by się objaśniło (2). ◇ 3 *pl* *subst* by się objaśnili (2).

Sł stp, Cn, Linde brak.

1. *Rozjaśnić się światłem, stać się widnym; pojaśnić; effulgere, illuminari PolAnt* (9) : niebo się objaśniło/ morze się wciżyło *RejPos* 109v.

Fraza: »trochę się ciemności objaśni« = *rozwidni się* (1): noc przez całe trzy miesiące wstawić tylko czału godziny południa tak się trochę ciemności objaśni *BielKron* 295.

Przen (7) : [*Biskup*] mu dał niepokalany a ożywiający Sakrament, y objaśnił się twarz *Theophilá SkarŻyw* 173; Ktorzy się boicie Páná/ miłuycie go/ a objaśnią się fercá wálze. *SkarKaz* 348b.

Zwrot: »jako słońce objaśnić się« (1): niech y ciála Chrześcijánłkie [...] się na dzień zmartwychwstania iako słońce objaśnią *SkarKaz* 386a.

a) *O Bogu: ukazać się w majestacie* (3) : Bog który iest doskonały światłości/ objaśnił się z Syonu. *BibRadz Ps* 49/2, I 303v *marg, Is* 60/1.

b) *Fraza*: »objaśnią się oczy [czyje]« = *ktoś zrozumie, przejrzy* (1) : A niewiernym obiecał/ iż nie tylko aby się kiedy miały otworzyć a objaśnić oczy ich/ ale zawždy tym więcej y frodzey zácimione a záliepione będą *RejPos* 210.

W przeciwstawieniu: »objaśnić się ... zácimiony a zálępiony być« (1): *RejPos* 210 *cf Fraza*.

Szereg: »otworzyć się a objaśnić« (1): *RejPos* 210 *cf Fraza*.

2. *Ukazać się, stać się widocznym, wiadomym, znanym* (8) : *LubPs* O3; krzyż święty [...] gdy się wtore przyście Zbawiciela nálezego objaśni/ napirwey się na niebie vkaże *SkarŻyw* 399.

objaśnić się komu (1): [*dworzanin ma się starać by jego pan rzeczami wojennymi*] naywięcej/ niechaiby się objaśnił światu/ y dostał [...] sławy *Górndworz* li2v.

Fraza: »objaśnią się uczynki« (2): *RejPos* 341v; Kto źle czyni albo vczy/ ten światłości nie lubi/ aby się nie objaśniły vczynki iego. *WujJud* 216v.

Zwrot: »(na)jaśnie(j) objaśnić się« (2): Pan wípominác raczy ony miałta zacnieyłze Bethłaidę Korozaím Tyr [...] w których się iuż była iáłnie objaśniłá świętha prawda iego *RejPos* 288; *RejZwierc* 8v.

Szeregi: »objaśnić się i oznajmić« (1): przez onego iedynego syná swego/ który z nim od wiekow w iedyności Bołtwá łpołecznygo zawždy był [...] naiálniey się nam objaśnić y oznajmić raczył. *RejZwierc* 8v.

»ozwać się i objaśnić« (1): Dayże też nam tedy nález miły wízechmogący Pánie taką wiárę a taką łtałość/ iákąs był dał temu Apołtołowi twemu świętemu/ a iżebyś się też nam s tego objaśnionego obłoku swego/ a s tego Máyełtatu swego niebiełkiego/ ozwać y także objaśnić raczył *RejPos* 286v.

3. *Być wyjaśnionym, stać się zrozumiałym, wytłumaczonym (11)* : Pan [...] musi mieć namiestniki fwoie widome [...] iako się w ośmym rozdziale objaśni. *SkarJedn* 42, 276, 283, 291; podźmy do kąkolow y pśzenice: aby się rzecz tą objaśniła. *CzechEp* 38.

objaśnić się czym (2): *CzechEp* 307; Trzecią śrzednią [*godność komunikujących*]/ która się wyższej trochę w tym rozdziale wymalowała/ y piłmem świętym objaśniła ná kárcie 185. *LatHar* 247.

Zwroty: »dostateczniej się objaśnić« (1): *CzechEp* 289 cf »szyrzej się objaśnić«.

»jaśniej się objaśnić« (1): A iżby się to iáśniej kilka przyładow objaśniło/ iż Ian nie o boświe zmyślonym/ ále o człowieku [...] piłał *CzechEp* 307.

»lepiej się objaśnić« (2): Lecz dla dwoiákiewy potrzeby ią ty Przykazania ludziom dáne. Iedná ieft/ aby szoftego y śiodmego Przykazania wykład lepiej się mógł objaśnić. *KuczbKat* 345; *CzechEp* 358.

»szyrzej się objaśnić« (1): Oprocz ktorego [*Jezusa Chrystusa*] nie ieft dáne żadne imię ludziom od Bogá ku zbáwieniu: [...] Która rzecz/ áczby się mogła szyrzey y doftátieczniej objaśnić wśákże my krotkości folgując [...] [*tego*] zániecham. *CzechEp* 289.

»trochę się objaśnić« (1): co [*słowo Boże: Syn mój jesteś*] aby się trochę objaśniło: Obáczmy co zá różność ieft takiego słowá v nas/ y v Páná Bogá. *SkarKaz* 484b.

Synonimy: 1. roświecić się; 2. oznajmić się, ukazać się.

Formacje współrdzenne cf **JASNIĆ SIĘ**.